

Handläggare
Eiderbrant Ulf

Datum
2017-12-03

Diarienummer
SCN-2017-0486

Socialnämnden

Yttrande: Omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa internationella situationer — Ds 2017:49

Förslag till beslut

Socialnämnden föreslås besluta

att avge yttrande till socialdepartementet enligt upprättat förslag

Sammanfattning

Nämnden har getts möjlighet att lämna synpunkter på Regeringens förslag till förändring av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Det är en mindre förändring som är föranledd av en otydlighet i lagstiftningen när det gäller kommuners möjligheter att ingripa med stöd av LVU för barn som har sin hemvist utomlands och som tillfälligt vistas i Sverige. Förändringen tydliggör att varje kommun har möjlighet och skyldighet att ingripa till ett barns skydd oavsett barnets hemvist. Om barnet har sin hemvist i annat EU-land så ska beslut om omhändertagande fattas i avvaktan på att sociala myndigheter i hemlandet kan ta över vården.

Ärendet

Remissvar på regeringens utredning av rättsliga förutsättningar för att med stöd av lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga omedelbart omhänderta barn som befinner sig i Sverige men har hemvist utomlands.

Föredragning

Nuvarande lagstiftning har av svensk domstol bedömts inte vara tillämplig för barn som har sin hemvist i annat EU-land. Den bedömningen har även gällt för ett omedelbart omhändertagande enligt 6§ LVU. Det har skapat en osäkerhet bland sociala myndigheter om möjligheten att ingripa till skydd för barn som tillfälligt vistas i Sverige. Mot den bakgrunden tillsatte regeringen en utredning den 5 april 2017 för att se över lagstiftningen.

Regeringens utredare redogör för förslag till förändringar av lagstiftningen i lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga i promemorian Ds 2017:49.

I promemorian ges en redovisning av EU-rätten och Bryssel II förordningen. Enligt EU-rätten har domstol där barnet vistas möjlighet att ingripa till ett barns skydd enligt landets lagstiftning men ett avgörande om fortsatt vård ska sedan lämnas över till domstol i det land där barnet har sin hemvist enligt EU-rätten. Det betyder att svensk förvaltningsdomstol kan fatta ett beslut om omedelbart omhändertagande efter en ansökan från socialnämnden i den kommun där barnet vistas men därefter ska en kontakt tas med sociala myndigheter i barnets hemland för en fortsättning av vården.

Regeringens utredare föreslår att det i den svenska LVU-lagstiftningen förs in en möjlighet för svenska domstolar att besluta om omedelbart omhändertagande i de internationella fall som domstolen inte har behörighet att följa ett omedelbart omhändertagande med en ansökan om beredande av vård. Med lagändringen ges socialnämnden möjlighet att ingripa i brådskande fall med interimistiska åtgärder i avvaktan på att barnet kan tas om hand av sociala myndigheter i hemlandet. Beslutet omhändertagande enligt LVU ska gälla fyra veckor efter verkställighet men ska kunna förlängas efter en ansökan från socialnämnden. Enligt förslaget ska en förlängning kunna göras med tre månader åt gången.

Regeringens utredare påpekar att LVU gäller barn och unga under 20 år och Bryssel II förordningen gäller barn upp till 18 år. Om den svenska rättstillämpningen även kan gälla unga 18-20 år oprövat.

Otydligheten i lagstiftningen har påverkat det lokala sociala arbetet med barn till socialt utsatta EU-medborgare. Aktuella rättsfall har visat att socialnämnden inte har möjlighet att ingripa med LVU för att skydda utsatta barn till EU-medborgare. Regeringens utredning visar att svensk domstol har rätt att fatta interimistiska beslut men att ett förtydligande behövs i svensk lagstiftning för att överensstämma med EU-rätten.

Socialförvaltningen

Kaisa Björnström
Direktör

Handläggare
Eiderbrant Ulf

Datum
2017-12-04

Diarienummer
SCN-2017-0486

Socialdepartementet
s.registrator@regeringskansliet.se
s.fst@regeringskansliet.se
52017/05543/FST

Yttrande: Omedelbart omhändertagande av barn och unga i vissa internationella situationer — Ds 2017:49

Socialnämnden i Uppsala kommun välkomnar förslaget till ändring i lagen om särskilda bestämmelser av vård av unga. Regeringens förslag tydliggör kommunens yttersta ansvar även för barn som tillfälligt vistas i Sverige. Under en period har det funnits en osäkerhet om socialtjänstens möjligheter att ingripa till skydd för barn till föräldrar utan uppehållsrätt. Det har påverkat handläggningen i Uppsala och minskat rättsskyddet för utsatta barn. Regeringens utredare tydliggör i promemorian socialtjänstens möjligheter att ingripa till barns skydd. Lagändringen ökar tydligheten i kommunens ansvar.

Socialnämnden i Uppsala kommun

Kjell Haglund
Ordförande

Lotta von Wowern
Sekreterare